

PRIRUČNIK ZA SPREČAVANJE KORUPCIJE

Vodič za poslovanje sa integritetom.

Sadržaj

Uvod/Cilj	4
Šta je korupcija?	4
Šta se preuzima povodom toga?	4
Zašto prirediti Priručnik za sprečavanje korupcije?	4
Kako kompanija bioMérieux sprečava korupciju?	4
Kome da se obratim ako imam pitanja?	5
Koji su rizici?	5
Primena Priručnika za sprečavanje korupcije?	6
Ko se mora pridržavati ovog priručnika?	6
Koje su posledice nepridržavanja?	6
Šta ako moj menadžer zahteva od mene da uradim nešto što može da prekrši pravila iz ovog priručnika?	6
Šta ako se zakoni u mojoj zemlji razlikuju od onoga što se nalazi u ovom priručniku?	7
Politike za sprečavanje mita i korupcije.....	7
Šta je mito?	7
Kakva je politika kompanije bioMérieux?	7
Šta to znači?	8
Ukoliko prodavac ponudi ili obeća poklon, ali primalac odbije, da li je to mito?	8
Ko se smatra „državnim zvaničnikom“ i zašto je to važno?.....	8
Šta je sa plaćanjima namenjenim da ubrzaju dobijanje odobrenja ili dozvole ili neke druge državne odluke? Da li to predstavlja mito?.....	8
Šta ukoliko državni zvaničnik zatraži plaćanje?	8
Koje vrste plaćanja državi su dozvoljene?.....	8
Rad sa zdravstvenim radnicima	9
Zašto stupamo u interakciju sa zdravstvenim radnicima?.....	9
Da li postoje zakoni koji regulišu interakcije sa zdravstvenim radnicima?	9
Šta je sa kodeksima ponašanja u određenoj delatnosti?	10

Pokloni, ugostiteljske usluge, zabava i putovanja	10
Putovanja, smeštaj, zabava i obroci	11
Pokloni	12
Prilozi: Politički i dobrotvorni	13
Zašto zabranjujemo priloge kompanije političkim partijama?	13
Šta se smatra dobrotvornim prilogom ili nekomercijalnim sponzorstvom?	13
Koja su pravila za dobrotvorne priloge i druga nekomercijalna sponzorstva?	13
Računovodstvo i vođenje evidencije	15
Kako su računovodstvo i vođenje evidencije povezani sa usklađenošću poslovanja?	15
Šta mi treba da radimo?	15
Kako prepoznati signale upozorenja.....	16
Koji su signali upozorenja koji mogu da ukažu na korupciju?	16
Odabir i praćenje visokorizičnih trećih lica	17
Šta je sa radom sa trećim licima?.....	17
Koja treća lica su visokorizična u smislu korupcije?.....	17
Šta treba da uradimo da bismo smanjili rizik?	18
Dobro poznajte svoje poslovne partnere	18
Signali upozorenja zahtevaju dodatne detaljne provere	18
Pisani ugovori neophodni za sva visokorizična treća lica	19
Plaćanja visokorizičnim trećim licima.....	19
Rad sa visokorizičnim trećim licima: Kratak pregled.....	20
Proces spajanja i preuzimanja.....	20
Koji su rizici u pogledu spajanja, preuzimanja i zajedničkih ulaganja?	20
Kako možemo da smanjimo rizik?	20
Izražavanje nedoumica.....	21
Zašto da izrazim svoje nedoumice?	21
Kako da prijavim problem?	21
Šta se dešava sa mojom prijavom?.....	21
Šta je dozvoljeno, a šta nije u sprečavanju korupcije.....	22

Uvod/Cilj

Šta je korupcija?

Korupcija je spremnost da se postupa nepošteno ili prevarno u zamenu za ličnu korist ili korist za kompaniju. Lice na određenom položaju kome se nezakonito plaća da donese odluku koja ide u prilog onome ko plaća učestvuje u korupciji – kao i onaj ko mu plaća. U nekim društvima i okolnostima takve isplate vrše se toliko često da se lako može zaboraviti šteta koju korupcija izaziva. Korupcija povećava troškove poslovanja, stvara nefer konkurenciju, nanosi štetu inovacijama i podriva društvene strukture. Ona odlaže, remeti i menja pravac ekonomskog razvoja i produbljuje siromaštvo.

U korupciji učestvuju i davalac i primalac!

Šta se preduzima povodom toga?

Zbog štete koju korupcija nanosi javnom dobru sve je veća osuda korupcije na međunarodnom nivou. Ona je **svuda nezakonita** i zemlje širom sveta **agresivno sprovode zakone za borbu protiv korupcije**. Kompanije jačaju unutrašnju kontrolu kako bi se postarale za to da zaposleni ili poslovni partneri ne vrše koruptivne isplate. Na taj način vlade i kompanije šalju signal osobama na položaju da korupcija više neće biti tolerisana.

Zašto prirediti Priručnik za sprečavanje korupcije?

Pošto je bioMérieux globalna kompanija, njeni zaposleni i predstavnici redovno komuniciraju sa državnim zvaničnicima kako bi obezbedili ugovore, dozvole, licence i druga odobrenja vlade. Takođe smo često u kontaktu sa zdravstvenim radnicima. Te vrste odnosa su vrlo često regulisane međunarodnim i lokalnim zakonima za borbu protiv mita i korupcije. Ovaj priručnik osmišljen je tako da vam pruži smernice o postupanju u skladu sa zakonima u oblastima u kojima postoji visok rizik od korupcije.

Kako kompanija bioMérieux sprečava korupciju?

Kompanija bioMérieux posvećena je tome da obavlja svoje aktivnosti bez nepoštenog uticaja mita i korupcije. Mito ili druge vrste nezakonitih direktnih ili indirektnih poklona ili isplata zabranjeni su u našem Globalnom kodeksu poslovnog ponašanja. Kompanija bioMérieux je usvojila ovaj priručnik kako bi zaposlenima dala konkretne

smernice za poštovanje te zabrane. Svaki zaposleni je odgovoran za to da pročita i razume ovaj priručnik, kao i da ga se pridržava.

Program za sprečavanje korupcije kompanije bioMérieux obuhvata:

- Politike i postupke, uključujući i ovaj priručnik,
- Česte obuke o antikoruptivnim principima,
- Redovne procene rizika od korupcije,
- Akcione planove na globalnom i lokalnom nivou za ublažavanje rizika,
- Program detaljne provere za procenu i praćenje trećih lica.
- Lokalne timove za usklađenost poslovanja (LCT) organizovane na nivou svakog centra/zavisnog društva ili klastera za sprovođenje politika i postupaka na lokalnom nivou,
- Sistem upozoravanja EthicsLine za prijavljivanje svih nedoumica kojem mogu pristupiti interna i eksterna lica,
- Procenu rizika od korupcije od strane interne revizije.

Odeljenje za etiku i usklađenost poslovanja upravlja Programom za sprečavanje korupcije. Program redovno pregleda Globalna komisija za etiku i usklađenost poslovanja koja se sastoji od višeg rukovodstva. Rizici od korupcije i mere za njihovo ublažavanje u redovnim intervalima predstavljaju se i izvršnom menadžmentu i odboru.

Kome da se obratim ako imam pitanja?

Kada pročitate i razumete ovaj priručnik, naučićete da prepoznate neke situacije u kojima postoje rizici od korupcije i kako da postupate u njima. Ipak, Priručnik se ne bavi baš svakom situacijom u kojoj se možete naći na poslu. Ukoliko postoji situacija za koju mislite da bi mogla da predstavlja rizik, a vi niste sigurni kako da postupite, trebalo bi da potražite savet. Na raspolaganju vam je podrška vaših supervizora, vašeg odeljenja za etiku i usklađenost poslovanja, kao i Pravne službe. Možete se obratiti Kancelariji za etiku i usklađenost poslovanja elektronskom poštom na Compliance_Officer@biomerieux.com. Vaša pitanja ili nedoumice ostaće poverljivi u najvećoj mogućoj meri i biće brzo i na odgovarajući način proverene.

Koji su rizici?

Cilj ovih politika jeste da zaštititi i vas i kompaniju. Kršenja zakona za borbu protiv korupcije mogu da dovedu do strogih građanskih i krivičnih kazni za kompaniju bioMérieux, njene zaposlene i njene poslovne partnere. U nekim zemljama su pojedinci kažnjeni, uhapšeni i zatvoreni zbog kršenja zakona za borbu protiv korupcije. Vlade mogu zatražiti od kompanija koje su uključene u korupciju da plate velike kazne, vrate profit, a mogu im i zabraniti da se prijavljuju na javne tendere u veoma dugom periodu.

Važno je zapamtiti da kompanija bioMérieux i njeni zaposleni i poslovni partneri podležu međunarodnim zakonima za borbu protiv korupcije, čak i ako na lokalnom nivou ne postoje zakoni za sprečavanje korupcije. Zakon SAD o koruptivnim praksama u inostranstvu (FCPA), francuski Zakon o borbi protiv korupcije Sapin II i Zakon UK o borbi protiv mita (UKBA) imaju transnacionalno područje primene koje ovlašćuje agencije za borbu protiv korupcije tih zemalja da istražuju i krivično gone multinacionalne kompanije i pojedince zbog koruptivnih aktivnosti bilo gde u svetu. Kazne za te vrste prekršaja dostizale su stotine miliona evra.

Primena Priručnika za sprečavanje korupcije

Ko se mora pridržavati ovog priručnika?

Ovaj priručnik predstavlja više od slova na papiru – on mora upravljati vašim postupcima kao predstavnika kompanije bioMérieux, posebno ukoliko u okviru vaših aktivnosti u kompaniji bioMérieux imate poslovne odnose sa trećim licima. Politike u ovom priručniku odnose se na zaposlene i Službenike svakog zavisnog društva i filijale kompanije bioMérieux. Svako zavisno društvo može odabrati da usvoji dodatne politike ili postupke koji se odnose na borbu protiv korupcije ukoliko oni nisu u sukobu sa ovim priručnikom ili ne umanjuju njegove stroge mere, a odobrenje daje globalni službenik za usklađenost poslovanja. Primerke svih takvih politika i postupaka treba poslati Odeljenju za etiku i usklađenost poslovanja na Compliance_Officer@biomerieux.com.

Pošto smo multinacionalna kompanija, na neke situacije na poslu često će se primenjivati zakoni više od jedne zemlje. Nešto što je uobičajeno, ili čak i zakonito u jednoj zemlji, može da krši međunarodne zakone. U tim situacijama uvek se pridržavajte Priručnika.

Koje su posledice nepridržavanja?

Od vas se, kao od zaposlenog ili službenika kompanije bioMérieux, očekuje da se strogo pridržavate ovog priručnika. Svaki zaposleni koji prekrši ovaj priručnik ili zanemari takav prekršaj može da bude predmet disciplinske mere, što može uključivati i raskid radnog odnosa, pored svih ličnih krivičnih i građanskih sankcija sa kojima se pojedinac može suočiti prema zakonima za borbu protiv korupcije.

Šta ako moj menadžer zahteva od mene da uradim nešto što može da prekrši pravila iz ovog priručnika?

Nijedan zaposleni ne može da bude kažnjen ili da pretrpi odmazdu od bilo kog drugog zaposlenog u kompaniji bioMérieux zbog toga što je odbio da učestvuje u koruptivnim aktivnostima, čak i ako takvo odbijanje dovede do gubitka nekog posla. **Morate da poštujete zakon.** O svojim nedoumicama prvo porazgovarajte sa svojim menadžerom, ukoliko je moguće. Ipak, nikada ne oklevajte da potražite savete od svoje pravne službe ili tima za etiku i usklađenost poslovanja.

Imajte u vidu restrikcije koje se mogu naći u sledećim vrstama zakona:

- Zakoni koji regulišu interakcije sa zdravstvenim radnicima
- Zakoni za marketing u zdravstvu
- Antimonopolski zakoni koji zabranjuju neprikladno postupanje koje ograničava ili pokušava da ograniči fer konkurenciju
- Propise u oblasti nabavke ili javnih tendera

Šta ako se zakoni u mojoj zemlji razlikuju od onoga što se nalazi u ovom priručniku?

Nikada nemojte da kršite zakon. U nekim slučajevima smernice u ovom priručniku mogu se razlikovati od standarda utvrđenih zakonom, kodeksa ponašanja u određenoj delatnosti ili običaja u datoj zemlji. Recimo, prilikom primene lokalnih propisa o nabavkama, može se ispostaviti da su oni znatno rigidniji od standarda u ovom priručniku. To je slučaj i u određenim zemljama koje su izdale posebne zakone koji se odnose na zdravstvene radnike. Ukoliko lokalni zakoni nalažu više ili dodatne standarde, lokalni zakoni se moraju poštovati. U suprotnom, ukoliko ovaj priručnik nalaže viši standard, onda se pridržavajte Priručnika. Recimo, morate da se pridržavate smernica u ovom priručniku o davanju poklona, čak i ako bi neki plaćanje posmatrali kao prihvaćenu poslovnu praksu u određenoj kulturi ili zemlji. Ipak, ukoliko bi postupanje u skladu sa ovim priručnikom prekršilo zakone neke zemlje, morate se pridržavati svog lokalnog zakona i **obavestiti Odeljenje za etiku i usklađenost poslovanja o tom sukobu.**

Politike za sprečavanje mita i korupcije

Šta je mito?

U kompaniji bioMérieux, mi smatramo da je „mito“ **sve što ima vrednost a što je dato, direktno ili indirektno, kako bi se neprikladno ili nezakonito uticalo na poslovnu odluku ili kompaniji bioMérieux dala nepoštena prednost.**

Pravila o borbi protiv mita u inostranstvu nekih zemalja zabranjuju koruptivne isplate svima, uključujući i državne zvaničnike i komercijalne klijente. Većina antikoruptivnih zakona ne navodi minimalne granične iznose koji predstavljaju mito ili korupciju – dovoljna je namera da se nezakonito stekne prednost.

Neprikladno plaćanje može imati mnoge oblike. I dok se slučajevi često odnose na isplate u gotovini (ponekad pod plaštom „konsultantskih honorara“ ili „provizija“ koje se daju kroz posrednike), u nekim drugim slučajevima radilo se o putnim troškovima i skupim poklonima.

Kakva je politika kompanije bioMérieux?

Morate poslovati bez nepoštenog uticaja mita i korupcije. Nikada se ne sme izvršiti bilo kakvo neprikladno plaćanje, direktno ili indirektno. Neprikladno plaćanje je *nuđenje bilo čega što ima vrednost*, a čiji je cilj da se *nepošteno* i *nezakonito* utiče na poslovnu interakciju (ili se tako može shvatiti). Primeri neprikladnih plaćanja mogu da obuhvate mito, potplaćivanje, troškove zabave ili donacije bilo kom državnom zvaničniku, klijentu ili nekom trećem licu, koje služe za ličnu korist tih lica.

Šta to znači?

Nikada nemojte da dajete, obećavate ili nudite bilo šta što ima vrednost kako biste dobili neprikladnu ili nezakonitu prednost, i nikada nemojte da ovlašćujete nekoga da učini bilo koju od tih stvari u ime kompanije.

Ukoliko prodavac ponudi ili obeća poklon, ali primalac odbije, da li je to mito?

Da. Zakoni za borbu protiv korupcije **zabranjuju vam da nudite, obećavate, plaćate i dajete mito**, kao i da **odobravate ili navodite drugo lice** da to čini. Čak i sama **saradnja** sa nekim za koga sumnjate da može da bude uključen u koruptivne postupke jeste nezakonita. **Nikada nemojte da ignorišete [signale upozorenja](#)** – znake koji mogu da ukažu na korupciju.

Ko se smatra „državnim zvaničnikom“ i zašto je to važno?

Državni zvaničnici uključuju **ministre, sekretare, službenike, zakonodavce, sudije, izabrane zvaničnike, kandidate ili zaposlene u državnim subjektima ili subjektima u državnom vlasništvu**. U nekim zemljama u kojima su mnogi proizvodi i usluge pod kontrolom države, svaki zaposleni takve organizacije smatra se državnim zvaničnikom. Recimo, **lekari i zaposleni u bolnicama** smatraju se državnim zvaničnicima ukoliko je bolnica u vlasništvu ili pod kontrolom države. Zakoni za borbu protiv mita širom sveta strogo zabranjuju podmićivanje državnih zvaničnika. Stoga morate da obratite posebnu pažnju prilikom interakcija sa državnim zvaničnicima kako biste izbegli čak i da neki postupak samo izgleda kao nedoličan.

Šta je sa plaćanjima namenjenim da ubrzaju dobijanje odobrenja ili dozvole ili neke druge državne odluke? Da li to predstavlja mito?

Čak i ako je kompanija bioMérieux ima zakonsko pravo na neki postupak vlade, plaćanje mita kako bi se taj postupak izvršio jeste nezakonito. Mito se ne sme plaćati **kako bi se dobio posao, zadržao postojeći posao, dobile dozvole ili regulatorno odobrenje, sprečile negativne državne radnje, izbegle carinske dažbine i naknade, smanjili porezi, blokiralo davanje ponuda od strane konkurenata** ili na bilo koji način stekla nepoštena prednost. Ukoliko imate bilo kakvih pitanja o tome da li je neka isplata nezakonita, obratite se Odeljenju za etiku i usklađenost poslovanja.

Šta ukoliko državni zvaničnik zatraži plaćanje?

Morate da odbijete. Zakoni za borbu protiv mita odnose se i na davaoca i na primaoca plaćanja – nije validan izgovor da je primalac zatražio mito. **Nijedan zaposleni ne može da bude kažnjen ili da pretrpi odmazdu od bilo kog drugog zaposlenog u kompaniji bioMérieux zbog toga što je odbio da učestvuje u koruptivnim aktivnostima, čak i ako takvo odbijanje dovede do gubitka nekog posla.**

Koje vrste plaćanja državi su dozvoljene?

Zakoni za borbu protiv korupcije sprečavaju koruptivne isplate zvaničnicima radi njihove lične koristi. Oni ne zabranjuju razumne isplate u validne i legalne poslovne svrhe. Na primer:

- **Rutinska plaćanja državi** – Porezi i objavljene naknade za različite državne usluge, kao što su dozvole, licence ili vize dozvoljeni su i javljaju se u redovnom toku saradnje a državnim organima. **Ipak, izbegavajte da vršite isplate koje premašuju**

objavljene državne naknade. Nijedan deo takvih plaćanja ne može se dati zvaničnicima za njihovu ličnu upotrebu.

- **Validni, legalni troškovi poslovanja** – Svaki izdatak mora biti razuman i u cilju postizanja validne, legalne poslovne svrhe. Recimo, troškovi koji se direktno odnose na izvršenje odobrenih i jasno definisanih ugovora obično su prihvatljivi. Ti troškovi u svakoj situaciji moraju da budu:
  - **Neophodni za postizanje odgovarajuće poslovne svrhe.** Zapamtite, isplate namenjene uticaju državnog zvaničnika da upotrebi svoj položaj kako bi se dobio ili zadržao posao nisu odgovarajuće.
  - **Razumni u datim okolnostima.** Ekstremne razlike među standardima života u različitim regionima sveta mogu da dovedu do situacija u kojima se relativno skromni troškovi prema standardima jedne zemlje mogu smatrati neprikladnim podsticajima prema različitom standardu.
  - **Praćeni odgovarajućom dokumentacijom i unapred odobreni.** Uvek vodite preciznu, jasnu evidenciju koja definiše svrhu, iznos i primaoca svakog plaćanja.
  - **U skladu sa smernicama u ovom priručniku.** Određene vrste plaćanja, kao što su putni troškovi i obroci su posebna tema drugih odeljaka.
  - **U skladu sa lokalnim postupcima i standardima.**

Rad sa zdravstvenim radnicima

Zašto stupamo u interakciju sa zdravstvenim radnicima?

Krajnji cilj interakcija kompanije bioMérieux sa zdravstvenim radnicima jeste da se **unapredi kvalitet nege pacijenata i poboljša javno zdravlje. Nikada ne smete nuditi ili dati ništa zdravstvenom radniku sa namerom da na njega neprikladno utičete kako bi propisao, preporučio, kupio ili isporučio naše proizvode.**

U Evropi i SAD mnoge interakcije se moraju zabeležiti i javno prijaviti kada se bilo šta obezbeđuje zdravstvenim radnicima, uključujući obroke, putne troškove, naknade za konsultantske usluge, itd...

Da li postoje zakoni koji regulišu interakcije sa zdravstvenim radnicima?

Mnoge vlade strogo regulišu način na koji se medicinski proizvodi mogu reklamirati i promovisati zdravstvenim radnicima i zdravstvenim organizacijama. Pravila koja se odnose na plaćanja zdravstvenim radnicima značajno se razlikuju od zemlje do zemlje. Osim toga, zapamtite da se u nekim zemljama u kojima su bolnice uglavnom u vlasništvu ili pod kontrolom države, zaposleni u bolnicama mogu smatrati državnim zvaničnicima i za njih važe zakoni za borbu protiv korupcije.

Šta je sa kodeksima ponašanja u određenoj delatnosti?

Udruženja u zdravstvenoj delatnosti, kao što su MedTech, AdvaMed, Mecomed i druga ustanovila su kodekse poslovnog ponašanja za svoje članice kako bi odredila etičke standarde i stvorila uslove za lojalnu konkurenciju u ovoj delatnosti. Ukoliko se bavite prodajom, marketingom ili promocijom proizvoda, ili stupate u interakcije sa zdravstvenim radnicima prilikom vršenja svoje funkcije, onda treba da budete dobro upoznati sa tim kodeksima. Za smernice se obratite svom [lokalnom timu za usklađenost poslovanja](#). Neke od kodeksa iz date delatnosti možete pronaći na ovom [linku](#).

Prilikom interakcije sa zdravstvenim radnicima, morate se pridržavati smernica iz ovog priručnika, kao i svih ograničenja koja se mogu naći u zakonima i kodeksima poslovnog ponašanja za ovu delatnost.

Pokloni, ugostiteljske usluge, zabava i putovanja

Zabranjeno je omogućavanje poklona, obroka, smeštaja, zabave ili putovanja trećem licu, ukoliko su preterani, nerazumni ili nemaju validnu poslovnu svrhu. Te stvari NIKADA se ne smeju nuditi ili pružati kako bi se neprikladno uticalo na poslovne odluke.

Ukoliko ste **menadžer**, morate biti upoznati sa svakim poklonom, zabavom, ugostiteljskom uslugom ili putnim troškovima koje obezbeđuje vaš tim. Recimo, morate znati kome vaše osoblje daje poklone i koji su ti pokloni. Ne možete jednostavno da odobrite budžet i da prepustite svom osoblju da odlučuje ko dobija šta.

Zapamtite: situacije sa javnim tenderima su posebno osetljive i ništa ne treba nuditi pre posebnog odobrenja pravne službe.

Zapitajte se:

kada bi se vesti o poklonu, ugostiteljskim uslugama ILI zabavi našle Nanaslovnoj STRANI novina, da li bi mogle da OBRUKAJU kompaniju bioMérieux ili primaoca?

Ako bi mogle, nemojte ih nuditi.

Napomena o sukobu interesa:

Primanje poklona, napojnica, naknada, provizija ili isplata nekada može da predstavlja sukob interesa za zaposlene kompanije bioMérieux. Ova tema pokrivena je Politikom o sukobu interesa. Ukoliko bi vas nešto što primite od dobavljača, klijenta ili bilo kog drugog poslovnog partnera moglo sprečiti da donesete fer, nepristrasnu poslovnu odluku, onda ste u sukobu interesa. Mora se izbeći sve što je čak i nalik takvim sukobima. Ukoliko se nađete u takvoj situaciji, o tome morate porazgovarati sa svojim menadžerom ili se obratiti Odeljenju za etiku i usklađenost poslovanja za savet.

Putovanja, smeštaj, zabava i obroci

U odgovarajućim okolnostima može biti dozvoljeno plaćanje razumnih troškova putovanja, smeštaja i obroka **trećih lica** kada postoji validna poslovna svrha. U takvim okolnostima, imajte u vidu sledeće:

- Takvi troškovi moraju biti **skromni, razumni i ne smeju biti česti**, kada je u pitanju svaki pojedinačni primalac.
- **Tretirajte učesnike isto kao što tretirate svoje kolege** u smislu vrste avionskih karata, restorana i hotela koje plaćate, kako je navedeno u Globalnoj politici o putovanjima kompanije bioMérieux i svim drugim procedurama koje se odnose na putovanja a važe na lokalnom nivou.
- **Pređeni put i dužina boravka moraju biti opravdani** validnim poslovnim razlozima.
- Nikada nemojte pružati **zabavu** bilo kom učesniku poslovnog sastanka ili događaja, ukoliko nije **prikladna i jasno predstavlja prateći deo poslovne svrhe**. Za državne zvaničnike pravila su veoma stroga i bioMérieux ne može omogućiti partije golfa, fakultativne izlete na turističke destinacije itd. čak i kada se razgovara o poslu, ukoliko je primarna svrha događaja jednostavno „povezivanje“ ili „građenje odnosa“. Kodeksi koji se odnose na ovu delatnost zabranjuju događaje koji predstavljaju zabavu za zdravstvene radnike.
- **Nikada ne plaćajte troškove člana porodice** trećeg lica.
- Plaćanje obroka će izgledati kao „koruptivno plaćanje“ ukoliko je vrednost obroka visoka u odnosu na položaj drugog lica i standard života u zemlji. **Vrednost obroka mora biti razumna i prikladna u datim okolnostima** tako da taj obrok ni primalac ni drugi ne bi mogli da tumače kao mito. Svaka zemlja mora da ustanovi lokalna ograničenja koja će potvrditi Odeljenje za etiku i usklađenost poslovanja, a koja se odnose na treća lica, sa posebnim graničnim vrednostima za zdravstvene radnike i državne zvaničnike.
- **Sva plaćanja moraju biti precizno i transparentno evidentirana** u poslovnim knjigama Kompanije, uključujući imena i prezimena učesnika, potrošen iznos po osobi, kao i broj ljudi na događaju. U nekim zemljama imena i pozicije svih zdravstvenih radnika koji su prisutni moraju se evidentirati i javno prijaviti.
- **Plaćanje treba izvršiti direktno pružaocu usluge**, recimo avionskoj kompaniji ili restoranu, kad god je to moguće. U svim slučajevima takvi troškovi moraju se pravdati jasnim i detaljnim računima.
- Bilo kakvo odstupanje od ovih pravila mora da bude retko, u specijalnim okolnostima, i unapred odobreno od strane Odeljenja za etiku i usklađenost poslovanja.

Pravila o plaćanju troškova puta, smeštaja i obroka zdravstvenih radnika razlikuju se od zemlje do zemlje i često su veoma restriktivna, pa morate biti sigurni da znate koji se lokalni propisi i kodeksi u ovoj delatnosti koji se odnose na vas. Neke od njih se mogu naći na LiveLink na [ovom linku](#). Obratite se svom pravnom timu, lokalnom timu za usklađenost poslovanja ili Odeljenju za etiku i usklađenost poslovanja ukoliko vam je potrebno više smernica.

Pokloni

Svaki poklon ili usluga koja se nudi ili pruža trećim licima mora biti u skladu sa sledećim:

- NE može se nuditi kako bi se stekla neprikladna prednost ili uticaj, ali se može **ponuditi samo kao znak uvažavanja ili zahvalnosti**.
- **Poklon mora biti dozvoljen lokalnim zakonima i etičkim kodeksima za datu delatnost.**
- **Pokloni moraju biti uobičajeni i razumni za datu priliku u zemlji u kojoj se nude.** Vrednost poklona mora biti prilagođena životnom standardu i prihvatljivim lokalnim običajima u zemlji u kojoj se daje, tako da taj poklon ni primalac ni drugi ne bi mogli da tumače kao mito. Svako zavisno društvo mora da ima svoje ograničenje koje je potvrdilo Odeljenje za etiku i usklađenost poslovanja, i koje je prilagođeno lokalnim životnim standardima i zakonima.
- **NIKADA nemojte da dajete poklone ili gotovinu (ili nešto što je jednako gotovini, kao što su poklon kartice)** – čak i ako je to lokalna tradicija.
- **Nikada nemojte da dajete poklone članovima porodice ili trećim licima**, sa namerom da indirektno utičete na treće lice.
- **Evidentirajte sve date poklone pravilno i transparentno** u poslovnim knjigama Kompanije, uključujući potrošen iznos po osobi.
- Stavljanje logoa kompanije na poklon koji inače nije dozvoljen ne čini taj poklon dozvoljenim.
- **Poklone mora unapred da odobri vaš lokalni tim za usklađenost poslovanja. Poklone državnim zvaničnicima ili zdravstvenim radnicima mora unapred da odobri Odeljenje za etiku i usklađenost poslovanja.**

Kao i kada su u pitanju putovanja, smeštaj i obroci, pravila koja se odnose na **zdravstvene radnike** se razlikuju i u mnogim slučajevima pokloni su zabranjeni. Uvek proverite lokalna pravila, od kojih neka možete pronaći na [ovom linku](#).

NIJE dozvoljeno sledeće:

- gotovina ili poklon kartice
- nakit
- odeća
- tašne
- drugi luksuzni artikli...

Prilozi: Politički i dobrotvorni

Zašto zabranjujemo priloge kompanije političkim partijama?

Kompanija bioMérieux shvata da pripada zajednici i podržava svoje zaposlene koji žele da učestvuju u političkim aktivnostima (kao i u kulturnim, humanitarnim ili sportskim aktivnostima). Takvo angažovanje mora biti van radnih sati i ne sme da uključuje kompaniju bioMérieux ni na koji način.

Politika kompanije bioMérieux je da ne podržava direktno (prilozima) ili indirektno (kupovina ili isporuka robe ili usluga) bilo kakve lokalne, nacionalne ili međunarodne političke aktivnosti.

Šta se smatra dobrotvornim prilogom ili nekomercijalnim sponzorstvom?

Dobrotvorni prilog predstavlja davanje gotovine, opreme ili proizvoda, ili druge donacije u naturi, isključivo u humanitarne ili filantropske svrhe odnosno u korist humanitarne ili filantropske aktivnosti, bez očekivanja direktnih koristi za kompaniju bioMérieux.

Nekomercijalna sponzorstva obuhvataju aktivnosti za koje kompanija bioMérieux može dobiti reklamne/promotivne mogućnosti ili druge beneficije u zamenu za sponzorstvo obezbeđeno nekoj organizaciji (obično neprofitnoj) sa filantropskim ili humanitarnim ciljem.

Ovo ne uključuje bespovratna sredstva za istraživanje, bespovratna sredstva za školovanje ili komercijalna sponzorstva (kao što su štandovi na sajmovima), za koja postoje posebni procesi odobrenja. Više informacija možete pronaći na [ovom linku](#).

Koja su pravila za dobrotvorne priloge i druga nekomercijalna sponzorstva?

Kompanija bioMérieux je posvećena zajednici i često podržava vredne aktivnosti, dajući poklone u novcu, proizvodima i uslugama. Mi takođe podstičemo darežljivost naših zaposlenih u smislu podrške humanitarnim aktivnostima. Te donacije se daju kao odraz naših vrednosti, bez ikakvog očekivanja povoljnog tretmana od strane primaoca zauzvrat. **bioMérieux nikada ne daje priloge u zamenu za poslovnu uslugu ili poslovnu prednost, čak i ako je primalac legitimna humanitarna organizacija.**

Ponekad se čak i iskrene donacije od srca mogu pogrešno protumačiti kao pokušaji da se dobije usluga od poslovnog partnera. Recimo, finansiranje humanitarne organizacije koju podržava predstavnik bolnice tokom pregovora o ugovoru sa tim licem može da *izgleda* kao korupcija, i to treba izbegavati, čak i ako donacija nije bila namenjena podsticanju usluge.

Kako bi se smanjio rizik od korupcije, pa čak i nečega što izgleda kao korupcija, pridržavajte se sledećih pravila:

1. Nikada nemojte da donirate niti da obećavate da ćete dati donaciju za nešto, bilo lično ili u ime kompanije bioMérieux, sa namerom sticanja poslovne prednosti za kompaniju bioMérieux.
2. Svi poslovni pregovori moraju biti kompletno odvojeni od razgovora o humanitarnim donacijama.

3. Izbegnite davanje priloga ili sponzorisanje humanitarne organizacije povezane sa postojećim ili potencijalnim poslovnim partnerom koji može da utiče na poslovnu interakciju
4. Humanitarni prilog/nekomercijalno sponzorstvo mora se dati direktno humanitarnoj/neprofitnoj organizaciji i ne može se davati pojedincima ili profitnim organizacijama. Te organizacije generalno treba da budu registrovane kao neprofitne organizacije oslobođene plaćanja poreza u zemljama u kojima rade.
5. Uvek proverite legitimnost neke organizacije pre nego što donirate bilo kakva sredstva putem javnih registara i pretražujući internet stranice uglednih organizacija koje prate humanitarne aktivnosti, kao što je www.charitynavigator.org.
6. Donacije treba precizno i transparentno beležiti na odgovarajućem računu u poslovnim knjigama Kompanije. Treba popuniti Obrazac za dobrotvorni prilog koji opravdava donaciju.
7. Uvek proverite svoje lokalne smernice o humanitarnim donacijama i nekomercijalnim sponzorstvima. Neke države i udruženja u okviru određene delatnosti mogu da imaju stroža pravila na ovu temu.
8. Treba da znate da donacije koje se daju na zahtev zdravstvenih radnika ili državnih zvaničnika ili agencija zahtevaju posebne provere kako bi se izbeglo kršenje zakona. Osim toga, donacije zdravstvenim organizacijama zabranjene su kodeksima koji se odnose na ovu delatnost u određenim regionima, osim u ekstremnim okolnostima.
9. Pratite proces odobrenja humanitarnih donacija/nekomercijalnih sponzorstva koji se može naći na [ovom linku](#).

Računovodstvo i vođenje evidencije

Vođenje lažne ili prevarne evidencije može da dovede do krivičnog gonjenja.

Kako su računovodstvo i vođenje evidencije povezani sa usklađenošću poslovanja?

Pravilno vođenje evidencije je esencijalni deo naše usklađenosti poslovanja i neophodno je prema poreskim zakonima i nekim zakonima za borbu protiv korupcije. Njime se pomaže Kompaniji da (1) odredi situacije u kojima može doći do nedoumica i da se postara da se postupa u skladu sa pravilnim procedurama i (2) da odbrani naše postupke ukoliko ih državni organi dovedu u pitanje.

Šta mi treba da radimo?

Pridržavajte se postupaka finansijske kontrole u Kompaniji, uključujući i Priručnik za internu kontrolu.

Evo nekih jednostavnih pravila:

- Tačno i potpuno dokumentujte transakcije.
- Dokumentujte da ste preduzeli neophodne korake za usklađenost sa internim politikama ukoliko postoje, kao što je dobijanje pravilnih odobrenja ili vršenje detaljne provere.
- Nikada ne pravite „nezvanične“ račune.
- Nikada ne vršite lažna, obmanjujuća ili prevarna knjiženja.
- Nikada ne odobravajte niti vršite bilo kakva plaćanja sa namerom, ciljem ili razumevanjem da će neki deo plaćanja biti upotrebljen u svrhu koja nije navedena u pratećoj dokumentaciji.
- Čuvajte i arhivirajte kompanijsku evidenciju u skladu sa našim internim politikama, poreskim i drugim važećim zakonima i propisima.

Zapitajte se:

Da li bi neka osoba koja nije uključena u ceo proces razumela transakciju, kao i ko je primio isplatu ili je imao korist od transakcije i zašto?

Čuvajte se i izbegavajte sve transakcije koje [mogu da ukažu na korupciju](#).

Kako prepoznati signale upozorenja

Koji su signali upozorenja koji mogu da ukažu na korupciju?

Ukoliko sumnjate na korupciju, obavestite Odeljenje za etiku i usklađenost poslovanja kako biste odredili odgovarajući način postupanja. Dodatni signali upozorenja opisani su u odeljku o trećim licima.

Slede primeri signala upozorenja:

- **Neuobičajeni obrasci plaćanja ili finansijskih aranžmana.** Recimo, treba da budete posebno oprezni kada vam kažu da izvršite uplatu na račun u banci u zemlji u kojoj usluge nisu izvršene i u kojoj se primalac ne nalazi, što se ponekad naziva „ofšor“ plaćanje.
- **Nedostatak transparentnosti ili dokumentacije u evidenciji o rashodima ili računovodstvenoj evidenciji.** Recimo, fakture koje nedostaju ili putni troškovi za državne klijente koji su preterani ili uz koje nije priložena dokumentacija zahtevaju dalju istragu.
- **Popusti distributera koji se čine prevelikim.** Recimo, preveliki popusti mogu da stvore potencijal za „novac za podmićivanje“ koji se upućuje klijentima ili drugim donosiocima odluka.
- **Plaćanje državnog troška se vrši pojedincu.**
- **Gotovinska plaćanja** (nasuprot elektronskim plaćanjima ili plaćanjima čekom Kompanije). Gotovinska plaćanja moraju da budu veoma ograničena i strogo kontrolisana u skladu sa relevantnim finansijskim postupcima, kao što je Priručnik za internu kontrolu.
- **Plaćanje nekom subjektu koji je u vlasništvu ili pod uticajem državnog zvaničnika.** Recimo, plaćanje humanitarnoj organizaciji koju je osnovao državni klijent može da ukaže na korupciju.
- **Plaćanja za troškove bračnih partnera klijenata ili državnih zvaničnika.**
- **Pokloni ili druge isplate za ili od strane uključene u proces konkurentnog nadmetanja ili pregovore o ugovoru.**
- **Bilo koji poklon ili druga vrsta plaćanja koja se čini preteranom ili koja krši politiku kompanije.**
- **Zahtevi za plaćanjem nekom licu koje nije lice koje isporučuje robu ili usluge kompaniji bioMérieux.**
- **Postojanje sumnje na bilo koje drugo kršenje pravila ovog priručnika ili Priručnika za internu kontrolu.**

Odabir i praćenje visokorizičnih trećih lica

Šta je sa radom sa trećim licima?

Treća lica često igraju presudnu ulogu u poslovanju kompanije bioMérieux u različitim zemljama tako što pronalaze mogućnosti na lokalnom nivou, razvijaju odnose na lokalnom nivou i daju savete o lokalnim običajima. Ipak, oni mogu da predstavljaju i značajan rizik od korupcije. Pojedinci i kompanije često podležu građanskim i krivičnim kaznama zbog nedoličnog postupanja njihovih predstavnika, kao što su zastupnici, konsultanti i distributeri. Zbog toga se moramo postarati za to da poslujemo samo sa trećim licima koja posluju u skladu sa istim etičkim i pravnim principima kao i mi. **Trećim licima nikada ne treba dozvoliti da vrše bilo koje radnje za bioMérieux za koje smatramo da bi bile nezakonite ili neetične da ih vrše naši sopstveni zaposleni.**

Koja treća lica su visokorizična u smislu korupcije?

Slede primeri visokorizičnih trećih lica:

- Distributeri proizvoda kompanije bioMérieux.
- Svi poslovni konsultanti ili predstavnici koji su povezani sa prodajom, ili drugi subjekti koji predstavljaju kompaniju bioMérieux pred klijentima ili državnim organima.
- Treća lica koja su delimično ili kompletno uključena u dobijanje državnih poslova ili koja utiču na državne postupke.
- Pojedinci kojima se plaća za njihovo individualno svojstvo ili u svojstvu fizičkih lica.
- Treća lica koja vrše plaćanja, a koja nisu direktno uključena u isporuku robe i pružanje usluga kompaniji bioMérieux ili za kompaniju bioMérieux, ali koja vrše plaćanja kompaniji bioMérieux ili primaju isplate od kompanije bioMérieux.
- U zemljama u kojima postoji visok rizik od korupcije, druga lica koja pružaju usluge, kao što su turističke agencije, organizatori događaja, konsultantske grupe, špediteri, partneri koji pružaju usluge skladištenja, carinski agenti/posrednici, odgovorni izvođači radova ili partneri zaduženi za održavanje objekata.

Pre saradnje sa visokorizičnim trećim licem, postupite u skladu sa konkretnim postupcima u Postupku za odobrenje trećih lica [000254](#).

Šta treba da uradimo da bismo smanjili rizik?

Dobro upoznajte svoje poslovne partnere

Pošto postoji ozbiljan rizik od pravne odgovornosti za postupke naših trećih lica, moramo se pridržavati određenih pravila kako bismo bili sigurni da **znamo ko nas predstavlja** na tržištu.

Pre saradnje sa novim visokorizičnim trećim licem, morate **postupiti u skladu sa Postupkom za odobrenje trećih lica**. Pre podnošenja Obrasca za odobrenje trećeg lica, uvek treba da **izvršite pažljivo i detaljnu proveru** njegovog poslovnog ugleda i odnosa sa državnim zvaničnicima kako biste bili sigurni da:

1. To lice ima proverenu etičku reputaciju i spremno je da zvanično potvrdi da će poštovati zakone za borbu protiv mita tokom čitavog partnerstva sa kompanijom bioMérieux.
2. Postoji odgovarajući poslovni razlog za ostvarenje transakcije ili odnosa sa tim licem i dobijena su odgovarajuća odobrenja.
3. Aranžmani plaćanja su pažljivo sačinjeni i komercijalno su opravdani, u skladu su sa zakonima i proporcionalni su pruženim uslugama ili isporučenoj robi. Odnos jeste ili će biti strukturisan i regulisan odgovarajućom pisanom dokumentacijom koja sadrži dodatne ugovorne mere zaštite od neprikladnog postupanja koje uključuje treće lice.
4. Odnos će biti delotvorno praćen sve vreme, uz odgovarajuću obuku i tog lica i zaposlenog kompanije bioMérieux koji upravljaju odnosom. Na osnovu rizika, zaposleni u kompaniji koji su zaduženi za odnos treba da 1) ostvaruju ugovorna prava na reviziju po potrebi; 2) traže godišnje sertifikate o usklađenosti poslovanja od trećeg lica.

Postupci i obrasci koji se odnose na detaljnu proveru navedeni su na kraju ove politike. **Svaka poslovna jedinica koja saraduje sa visokorizičnim trećim licem mora voditi detaljnu datoteku o izvršenju detaljne provere** u pogledu angažovanja trećeg lica. U toj datoteci moraju biti dokumentovani barem ugovor, rezultati provera referenci/skrininga, kao i popunjen i odobren obrazac odobrenja trećeg lica. Takva datoteka mora biti data na uvid Odeljenju za etiku i usklađenost poslovanja ili internu reviziju odmah, na zahtev.

Signali upozorenja zahtevaju dodatne detaljne provere

Određene situacije mogu da predstavljaju signale upozorenja za korupciju, zbog kojih su neophodne dodatne detaljne provere praksi trećih lica. To bi obuhvatalo situacije kada lice:

- Posluje u zemlji ili regionu za koje se smatra da postoji visok rizik od korupcije;
- Lice je državni zvaničnik ili ima bliske porodične ili poslovne veze sa državnim zvaničnikom;

Postupak upravljanja distributera
(LLDC 000236)
navodi dodatne zahteve koji se
odnose na izbor kompanija trećih
lica, ugovaranje sa kompanijama
trećih lica i upravljanje kompanijama
trećih lica koje su uključene u
marketing i prodaju proizvoda ili
usluga kompanije bioMérieux.

- Lice je preporučio ili naveo državni zvaničnik ili zdravstveni radnik;
- Zahteva da bude isplaćeno u gotovini ili unapred putem ošor plaćanja ili bilo kojih drugih neuobičajenih načina plaćanja;
- Zahteva proviziju ili drugu naknadu koja je preterana u odnosu na vrednost pružene usluge;
- Traži nadoknadu za neuobičajeno visoke ili nedokumentovane troškove;
- Ima reputaciju lica koja zaobilazi normalne kanale poslovanja, posebno u aktivnostima koje obuhvataju državne organe;
- Čini se da nije kvalifikovano ili da nema dovoljan broj zaposlenih;
- Insistira na tome da ima isključivu kontrolu nad svim interakcijama sa državnim zvaničnicima ili u vezi sa odobrenjima države;
- Odbija da se pridržava Poslovnih principa kompanije bioMérieux za treća lica.

Kada postoji nešto od ovoga ili neki drugi zabrinjavajući znak, neophodni su dodatna istraga i upiti. Svi signali upozorenja koji se javе moraju se obraditi uz dodatnu pažnju i provere (kao što su razgovori sa trećim licem ili angažovanje pružaoca usluga specijalizovanog za detaljne provere), dodatne ugovorne mere zaštite, obuku odnosno druge odgovarajuće korektivne mere. Kada postoji signal upozorenja, mora se dobiti odobrenje Odeljenja za etiku i usklađenost poslovanja.

Kada se nedoumice ne mogu rešiti na odgovarajući način putem dodatnih istraga i praćenja, treće lica ne sme se angažovati. Potražite pomoć Odeljenja za etiku i usklađenost poslovanja kada se javе nedoumice ili pitanja.

Pisani ugovori neophodni za sva visokorizična treća lica

Kada se obave postupci detaljne provere nekog lica, svi dogovori sa tim licem moraju se **formalizovati pisanim ugovorom**. Taj ugovor treba da:

- Bude sačinjen prema modelu koji daje pravna služba, kad god je to moguće;
- Bude u skladu sa Postupkom za upravljanje ugovorima;
- Navede uloge strana i jasno definiše osnovu za naknadu;
- Zatražite od trećeg lica da zvanično potvrdi da će se pridržavati [Poslovnih principa kompanije bioMérieux za treća lica \(LLDC – 042022\)](#).
- Omogući našoj kompaniji razuman pristup poslovnim knjigama i evidenciji trećeg lica i pravo da periodično vrši njihovu reviziju;
- Obezbedi našoj kompaniji pravo da raskine ugovor u slučaju kršenja propisa o korupciji;
- Zahteva da distributer zvanično potvrdi da će se kontinuirano pridržavati zakona za borbu protiv korupcije u redovnim intervalima.

Plaćanja visokorizičnim trećim licima

Zapamtite da naknada treba da bude u skladu sa normama u okviru date delatnosti, zemlje i kompanije. Sva plaćanja trećim licima moraju biti **jasno i precizno dokumentovana u poslovnim knjigama Kompanije**.

Rad sa visokorizičnim trećim licima: Kratak pregled

1. **Detaljne provere.** Postupajte u skladu sa Postupkom za odobrenje trećih lica. Proverite da li je obrazac kompletno popunjen i da li je istraženo poslovanje trećeg lica. Sačinite datoteku sa svim detaljnim proverama.
2. **Saopštite koji su standardi kompanije bioMérieux.** Postarajte se za to da treće lice dobije Poslovne principe za treća lica i da razume da postupanje u skladu sa Principima predstavlja uslov odnosa.
3. **Procenite signale upozorenja.** Proverite da li postoje neki signali upozorenja koji ukazuju na visokorizične odnose. Kada takvi znaci postoje, neophodni su dodatna istraga i praćenje pre sklapanja ugovornog odnosa ili nastavka postojećeg odnosa.
4. **Odobrenje.** Pribavite sva potrebna odobrenja za odnos na osnovu ovog priručnika i lokalnih postupaka.
5. **Ugovorne mere zaštite.** Dokumentujte odnos u pisanom ugovoru uz odgovarajuće odredbe.
6. **Praćenje.** Nastavite da pratite odnos zbog signala upozorenja.

Proces spajanja i preuzimanja

Koji su rizici u pogledu spajanja, preuzimanja i zajedničkih ulaganja?

Kompanija bioMérieux mogla bi da bude proglašena odgovornom za kršenja zakona o korupciji od strane ciljnih kompanija koje preuzme. Ukoliko se ne izvrši detaljna provera ciljne kompanije, može doći do građanske ili krivične pravne odgovornosti, ili gubitka ugovora za kompaniju bioMérieux.

Kako možemo da smanjimo rizik?

Ukoliko radite na spajanju, preuzimanju ili zajedničkom ulaganju, obavezno izvršite odgovarajuće detaljne provere u smislu borbe protiv korupcije. Sarađujte sa Odeljenjima za etiku i usklađenost poslovanja i pravne poslove kako biste bili sigurni da se postupa u skladu sa odgovarajućim postupcima pre zajedničkog ulaganja ili potpisivanja ugovora o zajedničkom ulaganju sa poslovnim subjektom koji nije bioMérieux. Kada se preuzimanje završi, sarađujte sa Odeljenjem za etiku i usklađenost poslovanja kako biste obezbedili integrisanje nove kompanije u Program kompanije bioMérieux za etiku i usklađenost poslovanja.

Izražavanje nedoumica

Zašto da izrazim svoje nedoumice?

Kultura usklađenosti poslovanja jeste najvažnija za solidan, delotvoran program usklađenosti poslovanja. Bez nje se problemi ne prijavljuju i ne rešavaju. Računamo na vas da ćete nam pomoći da održimo najbolji mogući program usklađenosti poslovanja sa propisima za borbu protiv korupcije. Vi ste „na licu mesta“ i u najboljem položaju da sprečite postupke koji nisu u skladu sa zakonima ili našim politikama. Ako izražavate svoja pitanja i nedoumice kada dođe do potencijalnog problema, mi se možemo postarati za to da reagujemo na nedolično postupanje koje bi moglo da nanese štetu Kompaniji.

Kako da prijavim problem?

Ukoliko naiđete na bilo kakve signale upozorenja na koruptivnu isplatu ili primetite bilo kakva prateća pitanja, obavestite Odeljenje za etiku i usklađenost poslovanja na Compliance_Officer@biomerieux.com ili prijavite probleme putem linije kompanije EthicsLine. Više informacija o liniji EthicsLine možete pronaći na [ovom linku](#).

Šta se dešava sa mojom prijavom?

Kad god je to prikladno, kompanija će sprovesti brzu i detaljnu istragu, tokom koje može biti obavljen razgovor sa vama i drugim svedocima, mogu biti prikupljeni i pregledani relevantni dokumenti i zatraženi saveti drugih lica van kompanije. Vaša prijava će biti čuvana kao poverljiva u meri u kojoj je to moguće prema zakonima.

bioMérieux neće dopustiti niti tolerisati bilo kakvu pretnju niti odmazdu protiv zaposlenog koji je podneo dobronamernu prijavu, odbio da prekrši zakon ili učestvuje u istrazi po tom pitanju.

Šta je dozvoljeno, a šta nije u sprečavanju korupcije

SLOBODNO postupajte pošteno i sa integritetom, pridržavajući se Principa kompanije bioMérieux.

SLOBODNO zapamtite da „državni zvaničnici“ mogu da budu predstavnici vlasti, zvaničnici političkih partija ili politički kandidati, kao i svi oni koji rade za neku organizaciju u vlasništvu države. **To može da se odnosi i na bilo kog zaposlenog u državnoj bolnici ili laboratoriji.**

SLOBODNO proverite da li su treća lica (uključujući poslovne partnere, distributere, izvođače radova ili druge zastupnike) koja postupaju u ime kompanije bioMérieux upoznata sa zakonima za borbu protiv mita i da li ih se pridržavaju.

SLOBODNO stalno proveravajte da li kod trećih lica – posrednika postoje signali upozorenja koji ukazuju na eventualno kršenje zakona protiv mita, i obavestite globalnog službenika za usklađenost poslovanja ukoliko verujete da postoje takvi signali.

SLOBODNO postupajte u skladu sa politikama Kompanije ako želite da nadoknadite putne troškove, troškove obroka ili druge troškove bilo kog državnog zvaničnika.

SLOBODNO odmah prijavite sve nedoumice ili sumnju na kršenje zakona za borbu protiv mita globalnom službeniku za usklađenost poslovanja, ili putem EthicsLine tamo gde postoji.

SLOBODNO postupajte u skladu sa svim važećim zakonima u vašoj zemlji, uključujući zakone o plaćanju lekarima, nabavci i zakone za borbu protiv mita.

NEMOJTE da dajete, obećavate niti nudite bilo šta što ima vrednost bilo kom „državnom zvaničniku“.

NEMOJTE da dozvolite bilo kome (uključujući zaposlene, poslovne partnere, dobavljače, distributere, izvođače radova ili bilo koje druge zastupnike) da izvrši zabranjeno plaćanje u ime kompanije bioMérieux.

NEMOJTE da prihvatate poklone, pozive ili neke druge prednosti koje bi mogle da dovedu do sukoba interesa između vaših ličnih interesa i interesa naše kompanije.

NEMOJTE da angažujete državnog zvaničnika ili da razgovarate o mogućnostima zaposlenja za zvaničnika ili rođake zvaničnika bez odobrenja pravne službe.

NEMOJTE da ugovarate sastanke bez legitimne poslovne svrhe.

NEMOJTE da zloupotrebljavate resurse kompanije.

NEMOJTE da dajete niti da obećavate da ćete dati dobrotvorni prilog pre nego što ispoštujete postupke Kompanije za odobrenje takvih priloga.